

AV. KARDELEN YILMAZ

6284 SAYILI KANUN HAKKINDA BİLGİ NOTU

*17 MAYIS VE KAOS GL DERNEĞİ TARAFINDAN HUKUKİ
DESTEK PROGRAMI KAPSAMINDA HAZIRLANMIŞTIR.

Fotoğraf: Özge Özgüner / csgorselarsiv.org

Amaç

Bu bilgi notu 6284 sayılı kanun hakkında bilgilendirmek amaçlı hazırlanmıştır.

Yararlanıcı

Bu bilgi notu, 6284 sayılı kanun hakkında bilgi almak isteyenler için hazırlanmıştır.

İçindekiler

6284 sayılı kanun nedir ve bu kanunda neler tanımlanmıştır?	2
Bu kanun ne gibi haklar tanımaktadır?	3
Şiddete maruz kaldığımda ne yapacağım, bu haklarımı nasıl ve nerede kullanacağım?	5
Karakol ve savcılık dışında başvurabildiğimiz kurumlar neler?	6
Kurum listesi ve telefon numaraları.....	7
Önemli bilgiler.....	8
Kaynaklar.....	9

6284 sayılı kanun nedir ve bu kanunda neler tanımlanmıştır?

6284 sayılı kanunun adı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun"dur. Kanunun amacı şiddete uğrayan ya da şiddete uğrama tehlikesi olan, tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması için tedbirler almak ve bu durumları önlemektir.

Ayrıca kanunda **ev içi şiddet** tanımlanmıştır. Aynı ev içerisinde yaşayanlar tarafından ya da aynı ev içerisinde yaşamayıp aile mensubu sayılanlar tarafından uygulanan şiddeti kastetmiştir. Şiddet yalnızca fiziksel şiddet ile sınırlı değildir. Fiziksel, ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddet de şiddet tanımının içine girmektedir.

Yine kanunun ayrıca tanımladığı bir diğer kavram "**tek taraflı ısrarlı takip**" kavramıdır. Kanun, ilgili maddedeki tanımı: "*Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranış*" olarak yapmıştır.

Bazen kanunda tanımlanmış olsa bile şiddet sonrasındaki süreçte muhatap olunan görevlilerin eksik bilgisi ya da kendilerince olayı şiddet olarak görmemesi gibi durumlarla karşılaşabilmektedir. Böyle bir durumla karşılaşma halinde umutsuzluğa kapılmamak ve hakları bilerek hareket etmek çok önemlidir.

Bu kanun ne gibi haklar tanımaktadır?

6284 sayılı kanunda koruyucu tedbirler ve önleyici tedbirler bulunmaktadır. Başlıca tedbirler şunlardır:

Barınma: Şiddet tehlikesinden dolayı kalacak daha güvenli bir yere ihtiyaç duyulması halinde barınma talebinde bulunulabilir. Bu talep ile başka bir evde kalma sağlanabilir ya da sığınma evine yerleştirilebilir. Farklı şehirde de uygun barınma yeri talep edilebilmektedir.

Sığınma evlerinin adresleri gizlidir. Sığınma evinde kalan kişi istemediği takdirde kimse o kişiye ulaşamaz.

Yakın Koruma: Buradaki koruma talebi ev dışında bir yere giderken kişiye eşlik edecek bir polisin görevlendirilmesidir. Zarar görme endişesi taşınan durumlarda bu tedbir hakkında yararlanılabilir.

Bilgilerin gizlenmesi ve değiştirilmesi: Can güvenliğinin tehdit altında olması halinde kimlik ve adres bilgilerinin resmi kayıtlarda gizlenmesi ya da değiştirilmesi talep edilebilir. Bu tedbirden faydalanmak için Aile Mahkemesi'ne başvurmak ve tedbire hakimin karar vermesi en etkili yöntem olacaktır.

Adres ve kimlik bilgilerinin gizlenmesi ile ilgili ayrıca şöyle bir durumun altını çizmekte fayda vardır. Özel hayata dair bazı bilgilerin aile çevresi tarafından öğrenilmesi halinde şiddete uğrama endişesi varsa bu tedbir talep edilmelidir. Özellikle ailenin öğrenmesi halinde şiddet riski ortaya çıkıyorsa resmi kayıtlarda kimlik bilgilerinin görünmemesi ya da değiştirilmesi kişiyi şiddette uğrama riskinden koruyabilir.

Uzaklaştırma: Şiddet uygulayan ya da uygulama tehlikesi bulunan kişi için uzaklaştırma kararı verilebilmektedir. Eğer aynı konutta yaşıyorsa şiddet uygulayanın konuttan uzaklaştırılması talep edilebilir. Ortak yaşanan konutta bu süre boyunca yalnızca uzaklaştırma kararı alan kişi yaşayacaktır. Ayrıca bu karar

ile şiddet uygulayanın, yalnızca uzaklaştırma talep edene değil onun yakınlarına da yaklaşması engellenmektedir.

Geçici maddi yardım: Diğer sosyal yardımlardan bağımsız olarak, bu kanun şiddete uğrayan kişilere sonrasında ortaya çıkabilecek ihtiyaçların karşılanabilmesi için maddi yardım desteği sağlamaktadır. Daha önce bir sosyal yardımdan faydalanıyor olunması bu kanunda yer alan geçici maddi yardım hakkından faydalanmanın önünde engel değildir.

Bu başlıkların dışında da tedbir kararları alınabilir:

- Şiddet uygulayan ile ortak yaşanan eve **aile konutu şerhi** konulabilmektedir. Eğer evlilik durumu varsa ve evin tapusu şiddet uygulayan üzerine ise, aile konutu şerhi konusunda şiddet uygulayan tek başına evi satamayacaktır.
- Yine bir evlilik durumu mevcutsa ve ortak çocuk varsa, boşanma davası açılmamış bile olsa çocukların **geçici velayetini** talep hakkı vardır. Böylelikle şiddet riskinin olduğu süreçte geçici olarak velayet şiddet uygulayandan alınır. Yine aynı koşulların varlığı halinde nafaka da talep edilebilir. Boşanma davası açılmış olmasına gerek yoktur.
- Şiddet uygulayan kişinin diğer iletişim araçları ile (telefon, e-posta, sosyal medya hesapları vb) şiddete maruz kalan kişiye ulaşması engellenebilmektedir.
- Şiddet uygulayanın silahı varsa **silahını teslim edilmesi** bu kanun kapsamında talep edilebilmektedir.
- Bu kanun kapsamında koruma altında olan kişi ayrıca sigortalı sayılır. Önceden kişinin sigortalı olup olmaması ya da prim borcunun olup olmaması önemli değildir. Koruma altında olan kişi **genel sağlık sigortasından** faydalanabilir. Böylelikle sağlık hizmetlerinden faydalanabilir ve hekimlik

hizmeti, ilaçlar, laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri sigorta kapsamında karşılanabilir.

Şiddete maruz kaldığımda ne yapacağım, bu haklarımı nasıl ve nerede kullanacağım?

Şiddete maruz kaldıysak ya da şiddete uğrama tehlikesi varsa öncelikle en yakın **karakola** gidilmeli ve şikayetçi olunmalıdır. Karakolda konuya dair ifade verildikten sonra şiddet failinin ifadesi alınacaktır. Bu esnada şiddet faili ile mağdurun bir arada olmaması önemlidir. Fail ile karakolda karşılaşmaya dair çekincelerimiz varsa muhakkak karakoldaki görevlilere bu durumu hatırlatmayı öneririz.

Eğer fiziksel şiddete maruz kaldıysak karakola gittiğimizde görevlilerin "darp raporu" almak için hastaneye götürmesi gerekir. Eğer görevliler hastaneye sevk etmezse, hastaneye sevkimizi talep etmeliyiz.

Şiddete uğradıysak ve karakoldan önce hastaneye gidiyorsak hastane doktoruna muayene olup, olayı anlatıp darp raporu alabiliriz. Yine aynı hastane içindeki **hastane polisine** şikayetçi olabiliriz.

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğimizden ötürü polisin ifademizi almak istememesi, işi savsaklaması gibi durumların olması halinde avukat talebinde bulunabilir ve ifademizi avukat eşliğinde verebiliriz. Ayrıca polisin şikayeti almamasından dolayı kamu görevlisi görevini yerine getirmemiş olacaktır.

Şikayet etmek için karakol yerine doğrudan **savcılığa** suç duyurusunda da bulunabiliriz. Bunun için şikayet dilekçesi yazabilir veya nöbetçi savcı tarafından beyanımızın tutanağa geçirilmesini talep edebiliriz. Bu dilekçeyle adliyedeki savcılıklara başvurabiliriz. Dilekçede olay tarihini ve olayın nasıl gerçekleştiğini anlatmamız gerekir. Olay esnasında tanıklarımız varsa dilekçede tanıklara da yer

verilmelidir. Tanıkların isimlerinin ve adreslerinin de yazılması gerekir. Ayrıca olaya dair başka delilimiz varsa bu deliller de dilekçeye yazılmalıdır.

Dilekçe ile suç duyurusunda bulunduysak ilerleyen aşamada savcı veya olayın gerçekleştiği yer bakımından yetkili karakol ifadeye çağıracaktır. Delilleri toplama görevi de savcıdadır. Sonrasında failin ifadesini alacak ve tanıklarımız dinlenecektir.

Karakolda veya savcılıkta uzaklaştırma kararı talep edebilir, diğer iletişim araçlarından iletişim kurmasını engelleyici tedbir talep edilebilir, yakın koruma talep edebilir, adres gizliliği talep edebilir, silahın teslim edilmesini talep edebilir, yeni bir barınma yeri ve sığınma evine yerleştirilmeyi talep edebilirsiniz.

Karakol ve savcılık dışında başvurabildiğimiz kurumlar neler?

- Tedbirlerden yararlanabilmek için başvurulacak diğer yerlerden biri de **ŞÖNİM** (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi)'dir. Sığınmaevine yerleştirilme, uzaklaştırma kararı isteme, geçici koruma gibi tedbirlerde ŞÖNİM'e de başvuru yapılabilmektedir. Ancak sığınmaevine yerleşme ile ilgili şu bilgiyi vermek gerekir. Nüfus cüzdanındaki cinsiyet hanesi "kadın" yazmayan trans kadınlar sığınmaevine yerleştirilmemektedir.
- **Aile bakanlıklarının il müdürlükleri, aile mahkemeleri ve kaymakamlık/valilikler** de bu tedbirlerin alınması için başvurulacak yerler arasındadır.

Birçok kuruma başvurularak 6284'ten yararlanmanın mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Ancak talep edilen tedbirin içeriğine göre bazı kurumlara başvurmak, daha hızlı tedbire ulaşmamızı sağlayacaktır. Ya da tedbirin sağlıklı bir şekilde verilmesi ve uygulanması için yazılı başvurulabilecek kurumları tercih etmek daha iyi olacaktır.

Kurum listesi ve telefon numaraları:

Bu kanun kapsamındaki tüm tedbirlerden birden fazla kurumdan talep ederek yararlanabilmekteyiz.

Polis/ jandarma karakolu

155 Polis

156 Jandarma

Alo 183 Sosyal Destek Hattı

KADES Uygulaması (akıllı telefonlarda kullanılabilir)

Cumhuriyet Savcılığı

Aile Mahkemesi

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri

Belediyelerin Kadın Danışma Merkezleri

Hastaneler

Sosyal Hizmet Merkezleri

Kaymakamlık/Valilik

Önemli bilgiler:

- 6284 sayılı kanunda yer alan bazı tedbirler başka kanunlarda da yer almaktadır. Ancak 6284'ten alınan bu tedbirlerin en önemli farkı acil ve hızlı adımlar atılması, daha çabuk bu tedbirlerden faydalanmayı sağlamasıdır.
- Verilen bütün tedbirler süreli olarak verilmektedir. Sürekli bir koruma sağlamamaktadır. O sebeple şiddet tehlikesinin devam ettiği durumlarda talepleri tekrar istemek gerekir.
- İstanbul sözleşmesinin kaldırılması 6284 sayılı kanunun uygulanmasında bir değişiklik yaratmamaktadır. İstanbul sözleşmesinin kalktığı gerekçesiyle bu kanunda sayılı tedbirlerin verilmemesi ile karşılaşılabilir. Bu durumda bu hakların hukukumuzda hala olduğunu bilmek ve umutsuzluğa kapılmamak gerekir.
- Bu kanunda korunacak kişiler: kadınlar, çocuklar ve ısrarlı takip mağdurları olarak sayılmıştır. Kanunun LGBTİ+'ları doğrudan koruduğunu içerir bir dili yoktur. Ancak özellikle ısrarla takip mağdurunu koruma kapsamı olduğunu bilmek önemlidir.
- Farklı kurumlardan tedbirleri talep etmek mümkündür. Özellikle acil müdahale gereken durumlarda en yakın polis ya da jandarma karakoluna gitmek faydalı olacaktır. Ancak, kamu görevlilerinin olumsuz tutum ve yaklaşımlarına maruz kaldığımız durumda tedbiri farklı kurumlar aracılığıyla alabileceğimizi bilmeliyiz. Bununla birlikte 6284, kamu görevlisine en hızlı şekilde hareket etmesi gerektiğini hatırlatmaktadır.

KAYNAKLAR:

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN

6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUNA İLİŞKİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

KADIN DAYANIŞMA VAKFI – ŞİDDETE MARUZ KALDIĞIMIZDA NE YAPMALIYIZ?

<https://www.kadindayanismavakfi.org.tr/content/siddet>

MOR ÇATI KADIN SIĞINAĞI VAKFI – ERKEK ŞİDDETİNİ ÖNLEMEDE 6284 SAYILI KANUN BROŞÜRÜ

https://www.morcati.org.tr/attachments/article/256/Erkek_Siddetini_Onlemede_6284_Sayili_Kanun_Brosur_2016_web.pdf